

A warm, orange-toned photograph of a man kissing a young child on the cheek. The man is on the left, leaning in, and the child is on the right, looking towards the camera with a slight smile. The background is a soft, out-of-focus orange.

TRIBUNAL FÖR BARNETS BÄSTA

Lördag 17 november • kl 9 - 16 • Stockholm

Agenda och dokumentationens innehåll

1. Bilder från Tribunalen barnets bästa
2. Hur få energi
 - *Kathrin Dohse, Barnets bästa Gotland*
3. Beviset för socialtjänstens rättsosäkra barnutredningar och verktyget för att bevisa det: Barnets-bästa-kollen
 - *Ordförande Erik Philipson*
4. Återkoppling från bedömningspanelen
 - *Eva Solberg, Moderatkvinnorna*
 - *Anti Avsan, domare och tidigare riksdagspolitiker*
 - *Bertil Begander, advokat*
 - *Leo Ngaosuvan, fil kand. i Kognitionsvetenskap & fil dr i Psykologi*
 - *Niels Lynöe, Forskare KI sjukvårdsetik*
5. Möjlighet till många juridiska stämningar
 - *Johan Ridderbjelke, advokat*
6. Återkoppling från stödjande föreningars
 - *Makalösa föräldrar: Christin Olson, generaldirektör*
 - *PappaBarn: Matts Hertsberg*
 - *Fyra M (Moral mot maktmissbruk): Roland Andersson & Emma Gråbergs, ordförande*
 - *Saknade barnbarn: Christina Granberg*
7. Så kan vi avslöja rättsskandalen redan 2019
 - *Ordförande Erik Philipson*

AGENDA 5:

JURIDISKA STÄMNINGAR

Skadestånd för övergrepp vid myndighetsutövning och kränkning av rätten till familjeliv

Johan Ridderbjelke

Ridderbjelke Advokatbyrå AB

Stockholmsvägen 33, 181 33 Lidingö, Sweden

Telefon +46 72 3000 100 Fax +46 8 12 45 12 11

johan@ridderbjelke.se

Utmaningar att med juridiska stämningar

- Tjänstemannaansvar
- Falsk tillvitelse
- Orosanmälningar
- Skyddat boende
- Osakliga och partiska utredningar
- Objektivitet
- Saklighet

Svea hovrätt mål nr T 4249-10

KC har riktat kritik mot umgängesutredningen och menar att den är ensidig och att utredaren synes ha utgått från att KC gjort sig skyldig till brott mot JC och barnen.

Hovrätten kan visserligen instämma i att det finns delar som *kunde präglas av större balans och förutsättningslöshet*, men det förändrar ändå inte det faktum att utredningen ger ett mycket starkt stöd för att barnen mår dåligt, att de av någon anledning är traumatiserade samt att deras rädsla för KC är en stor del i detta komplex. Detta är något som enligt hovrättens mening måste väga mycket tungt vid prövningen av umgängesfrågan.

DOMSLUT

1. Tingsrätten förpliktar [REDACTED] kommun att betala:

15 000 kr till [REDACTED] jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 4 juli 2011 till dess betalning sker.

15 000 kr till [REDACTED] jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 12 augusti 2009 till dess betalning sker.

15 000 kr till [REDACTED] jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 12 augusti 2009 till dess betalning sker.

DOMSKÄL

Tingsrätten finner sammanfattningsvis att socialnämnden genom att inte vidta några egentliga utredningsinsatser för att utreda om det fanns en påtaglig risk enligt 2 § LVU efter det inledande skedet av omhändertagandet, inte kan anses ha haft relevanta och tillräckliga skäl för att motivera ett fortsatt omhändertagande av [REDACTED] och att ansöka om vård av honom enligt 1 och 2 § § LVU. Det har således skett en kränkning av Familjen [REDACTED] rätt till familjeliv enligt artikel 8 i Europakonventionen i tiden efter mitten av december 2006.

DOMSLUT

1. [REDACTED] kommun förpliktas att till [REDACTED] utge 100 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den [REDACTED] 2016 tills betalning sker.

DOMSKÄL

Sammanfattningsvis har [REDACTED] kommuns handläggning under 2014 – 2016 inneburit att kommunen underlåtit att tillgodose dotterns behov av umgängesstöd i samband med hennes umgänge med sin far. Umgängesstöd har varit en förutsättning för umgänge. Detta har fått till direkt resultat att [REDACTED] inte kunnat utövat umgänge med sin dotter. [REDACTED] kommuns handläggning har därför inneburit att kommunen i förhållande till [REDACTED] har gjort sig skyldig till en överträdelse av hans rätt till familjeliv och umgänge med sitt barn (artikel 8 EKMR) och att [REDACTED] orsakats en kränkning av sitt familjeliv.

I äldre rätt ansågs det i många länder strida mot den statliga suveräniteten att staten skulle kunna ställas till ansvar för sina handlingar skadeståndsvägen (*the King can do no wrong*). Även i svensk rätt var det allmänna, dvs. stat och kommun, tidigare skyddade från skadeståndsansvar vid myndighetsutövning. Reglerna om det allmännas ansvar vid myndighetsutövning var en av de största nyheterna i 1972 års skadeståndslag och innebar en ingripande förändring i rättsläget.

SOU 2010:87, s 76

SkL 3:2

NJA 2009 s. 463 (NJA 2009:45): Vid överträdelse av Europakonventionen i verksamhet som en kommun svarar för har kommunen ansetts kunna åläggas att betala skadestånd även utan särskilt lagstöd i den mån det behövs för att Sverige skall uppfylla sina förpliktelser enligt konventionen.

Skadeståndslagen

- Kapitel 3 paragraf 2

Staten eller kommunen skall ersätta

Personskada, sakskada eller ren förmögenhetsskada som vållas genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning i verksamhet för vars fullgörande staten eller kommunen svarar, och

Skada på grund av att någon annan kränks på sätt som anges i 2 kap. 3§ genom fel eller försummelse vid sådan myndighetsutövning

- NJA 2009 s. 463 (NJA 2009:45): Vid överträdelse av Europakonventionen i verksamhet som en kommun svarar för har kommunen ansetts kunna åläggas att betala skadestånd även utan särskilt lagstöd i den mån det behövs för att Sverige skall uppfylla sina förpliktelser enligt konventionen.

Skadeståndslagen

Kapitel 3 paragraf 4

Staten eller en kommun ska ersätta

1. personskada, sakskada, ren förmögenhetsskada och skada på grund av att någon kränks på sätt som anges i 2 kap. 3 §, om skadan uppkommit till följd av att den skadelidandes rättigheter enligt den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna har överträtts från statens eller kommunens sida, och
2. annan ideell skada som uppkommit till följd av en sådan rättighetsöverträdelse.

Skadeståndslagen

- Kapitel 6 paragraf 7
- I ett mål om ersättning enligt 3 kap. 4 § får rätten besluta att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad, om en enskild som har förlorat målet hade skälig anledning att få saken prövad

EKMR

Europiska Konventionen om de Mänskliga rättigheterna

- ARTIKEL 8: Rätt till skydd för privat- och familjeliv

1. Var och en har rätt till skydd för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens.

2. Offentlig myndighet får inte ingripa i denna rättighet annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till den nationella säkerheten, den allmänna säkerheten eller landets ekonomiska välbefinnande, till förebyggande av oordning eller brott, till skydd för hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter.

- ARTIKEL 13: Rätt till ett effektivt rättsmedel

Var och en, vars i denna konvention angivna fri- och rättigheter kränkts, skall ha tillgång till ett effektivt rättsmedel inför en nationell myndighet och detta även om kränkningen utförts av någon i offentlig ställning.

- ARTIKEL 41: Skälig gottgörelse

Om domstolen finner att en kränkning av konventionen eller protokollen till denna har skett och om den berörda höga fördragsslutande partens nationella rätt endast till en del medger att gottgörelse lämnas, skall domstolen, om så anses nödvändigt, tillerkänna den förfördelade parten skälig gottgörelse.

Fel och försummelse - kränkning

Regeringsformen Kapitel I Paragraf 9

Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet.

Fel och försummelse - kränkning

Socialtjänstlagen:

5 kap. Särskilda bestämmelser för olika grupper

Barn och unga
I § Socialnämnden ska

1. verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden,
2. i nära samarbete med hemmen främja en allsidig personlighetsutveckling och en gynnsam fysisk och social utveckling hos barn och unga,
3. bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa,
4. aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och unga av alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller beroendeframkallande medel samt dopningsmedel,

Fel och försummelse - kränkning

Socialtjänstlagen: 5 kap ... fortsättning

5. aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar bland barn och unga,
6. tillsammans med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs, uppmärksamma och verka för att barn och unga inte vistas i miljöer som är skadliga för dem,
7. med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och unga som har visat tecken till en ogynnsam utveckling,
8. i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om barnets eller den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet,
9. i sin omsorg om barn och unga tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan ett mål eller ärende om vårdnad, boende, umgänge eller adoption har avgjorts, och
10. i sin omsorg om barn och unga tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört eller sedan verkställighet av sluten ungdomsvård enligt lagen ([1998:603](#)) om verkställighet av sluten ungdomsvård upphört. Lag (2017:809).

SKADESTÅNDSBELOPP

- **Manic mot Litauen** 12 000 euro
- **Furman mot Slovenien/Österrike** 17 500 euro
- **Kuppinger mot Tyskland** 21 400 euro
- **Prizzia mot Ungern** 22 500 euro
- **Ribic mot Kroatien** 26 500 euro

Vad behövs?

- En skada
- Vållare till skada
- Ansvar enligt lag för vållarens agerande (eller icke agerande)

Vållare: Socialtjänst

Ansvar:

- Europakonventionen för mänskliga rättigheter (EKMR),
- Grundlag
- Skadeståndslag
- Socialtjänstlag m m

Skada:

- Barn har tagits från förälder (LVU) på helt felaktiga grunder (utredning)
- Umgänge har hindrats eller minskat på helt felaktiga grunder
- Förlust av vårdnad på helt felaktiga grunder

Vad behövs för att avgöra om det går att stämma?

Dokumentation:

- Domslut
- Beslut under handläggning (MUF)
- Utredning(ar)
- Journalanteckningar
- Annan dokumentation

Kostnad?

- Beroende på omfattningen av dokumentationen kan det behövas 15- 20 timmar för att avgöra om en kränkning har förekommit.
- Det behövs därefter 10-15 timmar för att göra en ansökan om stämning.
- Rättshjälpstaxa (2018) – 1 700 kr per timme d.v.s. 40 – 60 000 kr

Kostnadsuppskattningen är generell och inte allena rådande.

Kan vi förenkla detta?

- Barnens-bästa-kollen
- Tidslinje
- Bevis (markeras i tidslinje om det går annars separat lista med källhänvisning)
 - för att fakta är fel
 - för att utredare har agerat felaktigt

Tidslinje Eva-Lars Andersson

Datum	Händelse	Källa
1 september 2016	Eva-Lars meddelar att hen flyttar per sista oktober	Se e-post PM t VB sd
14 september 2016	Den andra föräldern gör en polisanmälan om misshandel	Se PM från polis 160915
18 september 2016	Socialtjänsten inleder utrednin SoL 11:1	Se BBIC 160918-161215
20 september 2016	Rättslig tvist påbörjas	Se aktbilaga 1 mål nr XX-16
23 september 2016	Anmälade förälder hos socialtjänst för samtal	Se BBIC 160918-161215, sida 2-3 samt journal 2016-09-23
24 september 2016	ELA på möte hos soc ang orosanmälan	Se BBIC 160918-161215, sida 3-4 samt journal 2016-09-24
28 september 2016	Barnsamtal där barnet berättar att hen inte har sett något	Se BBIC 160918-161225, sida 5 samt journal 2016-09-28
20 december 2016	Första förhandling och beslut	Se protokoll aktbilaga Y

Påverkan på kostnaderna?

Förhoppningsvis kommer bara behövas

- 5-10 timmars arbete för att avgöra om en kränkning har förekommit samt
- 5-10 timmars arbete för att det ska vara möjligt att göra en ansökan om stämning.

- När man har rättsskydd eller får rättshjälp så kommer arbetet med att ansöka om stämning att ersättas därifrån med avdrag för självrisk eller rättshjälpsavgift.

Kostnad 8 500 kr – 17 000 kr samt
Självrisk (ex 25%) 2 125 kr - 4 250 kr

Kostnadsuppskattningen är generell och inte allenarådande.